

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з науково-педагогічної роботи і

міжнародної діяльності

Карпатського національного

університету імені Василя Стефаника

кандидат хімічних наук, доцент

Лілія ТУРОВСЬКА

“19” травня 2026 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 01 від 14 травня 2026 року

засідання фахового семінару кафедри англійської філології

Факультету іноземних мов

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

1. Солецький Олександр Маркіянович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури – гарант ОНП – голова семінару;
2. Куравська Наталія Юріївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – секретар семінару;
3. Бистров Яків Володимирович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, науковий керівник;
4. Бігун Ольга Альбертівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри французької філології – член семінару;
5. Яцків Наталія Яремівна – кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри французької філології, декан факультету іноземних мов – член семінару;
6. Девдюк Іванна Василівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства – член семінару;

7. Дойчик Оксана Ярославівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

8. Гуляк Тетяна Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

9. Білик Ольга Ігорівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

10. Марчук Тетяна Любомирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

11. Малишівська Ірина Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

12. Гонтаренко Наталія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

13. Петрина Оксана Степанівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

14. Кобута Світлана Степанівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

15. Сабадаш Діана Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

16. Тронь Андрій Андрійович – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару.

З присутніх – 4 доктори наук, 12 кандидатів наук.

Головуючий на фаховому семінарі – Солецький О.М. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури – гарант ОНП;

СЛУХАЛИ:

Результати дисертаційної роботи Васенка Олександра Юрійовича, аспіранта 4 курсу денної, контрактної форми навчання зі спеціальності 035 Філологія на тему «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі англомовної воєнної прози XIX–XXI століть)».

Тему дисертаційної роботи «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі англомовної воєнної прози XIX–XXI

століть)» затверджено на засіданні Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 09 від 01 листопада 2022 р.).

Науковий керівник – Бистров Яків Володимирович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології.

2. Виступ здобувача.

Вашій увазі пропонується дисертаційне дослідження на тему: «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі англійської воєнної прози XIX–XXI століть)».

Семантичний домен ВІЙНА в англійській прозі XIX–XXI століть є одним із найбільш насичених стилістично й концептуально, оскільки війна як досвід одночасно належить до сфери колективної пам'яті, політичних наративів і персональних переживань.

У художньому тексті війна часто постає не лише як тема, а й як спосіб організації змісту: через типові лексико-семантичні вибори, повторювані колокації, оцінні патерни та метафоричні моделі, що формують упізнавані стилістичні риси воєнної прози. Попри значний розвиток лінгвостилістики й дискурс-аналізу, у дослідженнях воєнної тематики досі зберігається методологічна асиметрія між інтерпретацією окремих текстів і аналізом статистичних патернів, що спостерігаються у надвеликих масивах мовних даних.

Актуальність теми дослідження зумовлена тенденціями в сучасному мовознавстві, зорієтованими на дослідження значущих суспільних проблем, серед яких війна є однією з найпродуктивніших з погляду її відбитка у світовій культурі. Відтворення стилістичного портрета репрезентації війни та способів її висвітлення в англійській художній прозі XIX–XXI століть, у якій тематика війни відіграє ключову роль, допоможе вивченню репрезентації цього семантичного домена в художній літературі.

Об'єктом дослідження виступає семантичний домен ВІЙНА в англійській прозі XIX–XXI століть на воєнну тематику.

Предмет дослідження становлять корпусно-стилістичні параметри семантичного домена ВІЙНА в англійській воєнній прозі XIX–XXI століть.

Мета дисертації полягає у встановленні специфіки корпусно-стилістичної репрезентації семантичного домена ВІЙНА в англомовній воєнній прозі XIX–XXI століть на воєнну тематику.

Для реалізації поставленої мети передбачається виконання таких **завдань**:

- проаналізувати теоретико-методологічні засади дослідження семантичного домена ВІЙНА;
- сформулювати та окреслити структуру семантичного домена ВІЙНА в межах корпусу англомовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику;
- описати методiku комплексного дослідження семантичного домена ВІЙНА в корпусі англомовної прози XX–XXI століть на воєнну тематику;
- здійснити корпусно-стилістичний аналіз субдоменів у межах семантичного домена ВІЙНА в англомовній прозі XIX–XXI століть на воєнну тематику;
- висвітлити особливості семантичної просодії семантичного домена ВІЙНА в межах корпусу англомовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику.
- описати метафоричну репрезентацію семантичного домена ВІЙНА шляхом відтворення його типових метафоричних концептуальних моделей;.

Теоретичне значення полягає у створенні комплексного підходу до дослідження семантичного домена ВІЙНА, методика якого може бути використана при дослідженні інших семантичних доменів. Дослідження має **практичну цінність**, котра полягає у можливості використання його результатів та ілюстративного матеріалу в навчальному процесі, зокрема у підготовці спеціалістів із семантики, корпусної лінгвістики та корпусної стилістики, у спецкурсах та практичних курсах із викладання англійської мови та літератури, а також для розробки курсових і дипломних робіт.

Матеріалом дослідження слугує корпус англомовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику, що складається з 45 прозових текстів різних авторів загальним обсягом 4 324 753 слова. Список текстів, що увійшли до корпусу, представлено у додатку. Матеріалом дослідження також слугували 177 лексем, семантично пов'язаних із доменом ВІЙНА, котрі були відібрані в межах корпусу

англомовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику. Лексеми було згруповано у 9 субдоменів, які репрезентують семантичний домен ВІЙНА.

Теоретико-методологічною основою дослідження слугували праці з корпусної лінгвістики, корпусної стилістики, когнітивної семантики, зокрема методологічний апарат теорії концептуальної метафори.

Робота складається з анотацій двома мовами, вступу, трьох розділів із висновками, загальних висновків, списку використаних джерел та додатка. Загальний обсяг роботи становить 227 сторінок, обсяг основного тексту – 195 сторінок.

У **першому розділі** «Теоретичні засади дослідження семантичних доменів у художньому тексті» розглянуто основні підходи до визначення семантичного домена; проведено розмежування терміна «семантичний домен» і схожих термінів на кшталт «лексичний домен» та «семантичне поле»; проаналізовано теоретичні засади взаємодії корпусної лінгвістики із семантичними та лексичними доменами; досліджено роль концептуальної метафори у стилістиці та репрезентації семантичних доменів.

Проведений теоретико-методологічний аналіз показав, що поняття семантичного домена має складну багаторівневу природу, яка формувалася в межах різних лінгвістичних підходів. Від ідей структурної семантики, що пояснювали системність значень через лексико-семантичні поля, дослідження еволюціонували до когнітивного підходу, де домен розглядається як концептуальна область, що забезпечує інтерпретацію значення мовних одиниць у межах культурного, соціального та енциклопедичного знання.

У сучасній лінгвістиці семантичний домен розуміється не лише як сукупність пов'язаних лексем, а й як когнітивний фрейм, який організує процес концептуалізації реальності.

Семантичний домен ВІЙНА – комплексний феномен, що має свою організаційну структуру, яка відтворює як масштабний комплекс численних термінологічних та інституційних понять, так і травматичний досвід учасників бойових дій.

Другий розділ «Методологічні засади корпусно-стилістичного аналізу семантичного домена ВІЙНА в англomовній художній прозі XIX–XXI століть» присвячено розробленню методологічної бази й методики аналізу семантичного домена ВІЙНА, а також визначенню умов та принципів формування корпусу англomовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику. У розділі поетапно описано процес аналізу семантичного домена ВІЙНА на матеріалі корпусу англomовної прози XIX–XXI століть. Окрім цього, окреслено покрокову процедуру формування корпусу англomовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику і проведено аналіз необхідного програмного забезпечення для здійснення корпусно-стилістичного дослідження семантичного домена ВІЙНА. Шляхом аналізу лексем, що семантично належать до семантичного домена ВІЙНА, сформовано структуру цього домена на основі групування лексем за тематичними ознаками. Аналіз показав, що семантичний домен ВІЙНА складається з 9 взаємопов’язаних субдоменів, що формують його структуру. Субдомен ВІЙСЬКОВІ ЗВАННЯ І БОЙОВІ ОДИНИЦІ задає інституційну вертикаль, ОЗБРОЄННЯ відтворює технічну предметність, БОЙОВІ ДІЇ І СЦЕНИ БОЮ передають динаміку в наративі, ШКОДА І ВТРАТИ візуалізують деструктивність процесу війни, УПРАВЛІННЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ задають процедурний каркас війни, ІНФРАСТРУКТУРА відтворює просторовий аспект війни, БЕЗПЕКА І ЗАГРОЗА задають тон напруги, РЕЗУЛЬТАТИ БОЮ передають оцінку змальованих подій, а ВІЙНА І МИР задають орієнтаційну вісь між різними етапами війни. Ще одним елементом цього розділу є створення методології аналізу семантичної просодії семантичного домена ВІЙНА, що базується на аналізі його найбільш репрезентативних (ключових) лексем. Наостанок у цьому розділі було сформовано методологію аналізу метафоричної об’єктивації семантичного домена ВІЙНА в межах англomовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику. Аналіз показав, що семантичний домен ВІЙНА репрезентований п’ятьма основними метафоричними моделями: ВІЙНА є ГРА, ВІЙНА є СИЛА, ВІЙНА є ЗВІР, ВІЙНА є КОНТЕЙНЕР, ВІЙНА є ПОДОРОЖ.

У **третьому розділі** окреслено стилістичний портрет кожного із субдоменів домена ВІЙНА, а також створено загальний стилістичний портрет

семантичного домена ВІЙНА на основі стилістичних даних його субдоменів. Окрім цього, проаналізовано семантичну просодію семантичного домена ВІЙНА, колокаційні профілі і способи метафоризації домена ВІЙНА.

Стиль війни – це насамперед регулярність колокації. У цьому розумінні стиль – це стабільний колокаційний патерн, що дозволяє впізнавати воєнний дискурс незалежно від автора чи жанру. Дев'ять сегментів працюють як осі в системі координат: ВІЙСЬКОВІ ЗВАННЯ І БОЙОВІ ОДИНИЦІ задають інституційну вертикаль; ОЗБРОЄННЯ – технічну предметність; БОЙОВІ ДІЇ ТА СЦЕНИ БОЮ – динаміку й сенсорику; ШКОДА І ВТРАТИ – тілесність і моральний ефект; УПРАВЛІННЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ – процедурний каркас; ІНФРАСТРУКТУРА – час та простір; БЕЗПЕКА І ЗАГРОЗА – атмосферу; РЕЗУЛЬТАТ БОЮ – підсумкову оцінку; ВІЙНА І МИР – концептуальний маятник, що врівноважує протилежні аспекти війни.

Загалом у корпусі домінують оцінні та інтенсивні прикметникові модифікатори і дієслова дії, що разом утворюють поєднання описових, динамічних та інституційних моделей колокації. Це формує цілісну картину воєнного дискурсу, де поєднуються технічний опис, рух і кульмінація бойових дій, а також оцінка їхніх наслідків.

Узагальнений аналіз колокацій у домені ВІЙНА показує, що вони формують кілька основних типів поєднань. Найпоширенішими є атрибутивні колокації типу прикметник + іменник, які виконують оцінну, інтенсивну або класифікаційну функцію (*experienced officer, heavy casualties, fierce battle, decisive victory*). Значну частку становлять також дієслівні колокації, що описують дії та процеси (*engage, storm, bombard*), надаючи тексту динаміки та відображаючи перебіг військових подій. Окрім цього, помітними є іменникові поєднання (*war effort, threat level, peace treaty*), які формують інституційний і процедурний аспект військового дискурсу.

Ключові лексеми домена ВІЙНА вказують на домінацію негативного типу семантичної просодії. Це зумовлено домінуванням колокантів, які несуть у собі негативну колокацію. На другому місці йде великий шар колокантів бюрократично-організаційного реєстру, котрі задають нейтральний тип

просодії. Тільки одна із ключових лексем цього домена містила елементи позитивної просодії, що хоч і показує, що просодія не є виключно негативною, водночас вказує на низький рівень позитивної оцінки.

З точки зору метафоризації, домен війни найчастіше передається засобами таких концептів, як гра, фізична груба сила, контейнер, хижий звір та шлях.

Домен ВІЙНА репрезентований 5 основними метафорами: 1) ВІЙНА є СИЛА; 2) ВІЙНА є КОНТЕЙНЕР; 3) ВІЙНА є ЗВІР; 4) ВІЙНА є ГРА; 5) ВІЙНА є ШЛЯХ. Як помітно з цього переліку, 3 з 5 метафор мають помітне одностороннє негативне значення, що перегукується із домінуванням модифікаторів негативного характеру серед колокантів елементів домена ВІЙНА. Так, наприклад, ВІЙНА є СИЛА, що відтворює різкість та болісність ефектів війни для людей. ВІЙНА є КОНТЕЙНЕР, який дозволяє читачеві відчуті складність та замкненість ситуації, у якій перебувають учасники війни. ВІЙНА є ЗВІР вказує на безжалісну та жорстоку сторінку війни і допомагає читачеві це відчуті шляхом наділення війни властивостями кровожерливих та голодних звірів. Окремо варто відзначити метафору ВІЙНА є ГРА, яка слугує способом дистанціювання і спрощення процесів війни до масштабу гри чи змагання, котре потрібно виграти. Ця метафора має протилежну роль порівняно із попередніми, оскільки вона не наближає читача до війни, а віддаляє, аби побачити її цілісну картину. Окрім цього, вона іноді несе аспект іронії як ще один елемент дистанціювання. І врешті-решт, метафора ВІЙНА є ШЛЯХ відтворює темпоральний аспект війни як процесу, що починається, триває та закінчується.

Апробація. Основні положення дисертаційної роботи висвітлені у восьми публікаціях: 3 статтях, опублікованих у фахових виданнях України категорії Б, 5 тезах доповідей на наукових конференціях.

Дякую за увагу!

3. Запитання до аспіранта з теми дисертації ставили:

Дойчик Оксана Ярославівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару

Уточніть, будь ласка, чим поняття семантичного домена відрізняється від суміжних йому понять?

Відповідь. Дякую за запитання. Найближчими поняттями до семантичного домена, із якими його часто порівнюють, є семантичне поле та лексичний домен. Їхня основна відмінність полягає в ролі одиниць, які вони охоплюють, та загальному масштабі елементів, котрі можуть міститися в кожному із них. Лексичний домен є найвужчим серед цих трьох понять, оскільки він охоплює виключно ряд лексем, що тематично пов'язані між собою, як-от кольори: синій, жовтий та блакитний. Семантичне поле має ширший спектр одиниць, які воно охоплює, оскільки за основу тут береться семантичний зв'язок, тому, якщо використовувати приклад лексичного домена кольорів, котрий виключно містив би тільки перелік назв кольорів, семантичне поле кольорів може містити також такі слова, як забарвлення, відтінок, яскравість тощо. Ці слова не пов'язані прямим лексичним зв'язком із лексемою «колір», однак між ними існує семантичний зв'язок. На противагу семантичному полю і лексичному домену, семантичний домен охоплює не лише лексичні та семантичні зв'язки, а й цілу сферу досвіду, пов'язану з певним явищем. Таким чином, наприклад, семантичний домен «війна» не тільки охоплює лексеми на кшталт «війна», «боротьба», а й її засоби (озброєння), локації, наслідки, дійових осіб та масив термінологічних визначень військового характеру.

Дойчик Оксана Ярославівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару

Розкажіть докладно про процедуру дослідження концептуальних метафор, що об'єктивують семантичний домен ВІЙНА у корпусі.

Відповідь. Дякую за запитання. Щодо аналізу метафоричної об'єктивації семантичного домена ВІЙНА, то це завдання передбачало чіткий перелік процедур та кроків, що в кінцевому результаті дозволили отримати перелік типових метафоричних моделей, якими відтворюється семантичний домен ВІЙНА в межах англійської прози XIX–XXI століть на воєнну тематику. Первинно було вилучено лексеми, навколо яких відбуватиметься аналіз. При вилученні лексем було застосовано три критерії, котрі дозволили чітко відібрати необхідні одиниці: а) це мають бути елементи домена ВІЙНА; б) вони повинні репрезентувати різні сфери досвіду війни (субдомени); в) вони повинні мати

високу значущість у тексті (частотність), що підтверджує їхню репрезентативність при аналізі. Після цього нами було зібрано перелік зразків конкордансу кожної з лексем, що пройшли відбір. Попри загальну надійність корпусної методології та чіткість статистичних даних, аналіз концептуальних метафор — явище, котре потребує розуміння неочевидних метафоричних зв'язків. Тому третім кроком стала мануальна верифікація отриманих зразків конкордансу шляхом їх прочитання для точної ідентифікації випадків метафоризації. Кожен контекст перевірявся вручну за такими критеріями: чи належить одна з лексем до домена ВІЙНА; чи належить інша лексема до іншого домена-джерела; чи відбувається перенесення ознак із домена-джерела на війну; чи є це перенесення контекстуально значущим; чи повторюється такий тип перенесення в інших прикладах корпусу.

Наступним етапом став пошук доменів-джерел. Було виявлено ряд типових доменів-джерел, як-от ПОДОРОЖ, ЗВІР, СИЛА, КОНТЕЙНЕР та ГРА. Після цього ми приступили вже до вужчого пошуку доменів-джерел серед сформованого раніше списку конкордансу. Функціонал SketchEngine, який використовувався нами під час аналізу, дозволяв робити запит на пошук спільного вжитку двох і більше лексем. Це дозволило отримати списки конкордансу, в яких використовується метафорична об'єктивація. Ці зразки було повторно верифіковано за допомогою мануальної перевірки. Сформовані та верифіковані моделі метафоризації далі було оформлено у 5 основних метафоричних моделей: ВІЙНА є ГРА, ВІЙНА є СИЛА, ВІЙНА є КОНТЕЙНЕР, ВІЙНА є ПОДОРОЖ, ВІЙНА є ЗВІР. Фінальним етапом стала стилістична інтерпретація функціонування цих 5 моделей задля встановлення їхнього стилістичного ефекту в межах нашого корпусу.

Білик Ольга Ігорівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

Чи досліджувалося явище стилістичної мелодики семантичного домена ВІЙНА?

Відповідь. Дякую за запитання. Мелодика семантичного домена ВІЙНА у праці безпосередньо не вивчалася, але результати аналізу інших аспектів дають

відповідь на це запитання. У процесі дослідження нами було проаналізовано семантичну просодію семантичного домена ВІЙНА, котра за своєю природою може трактуватися як оцінна інтонація семантичного домена ВІЙНА. У межах цього аналізу ми побачили домінування негативної та нейтральної семантичної просодії. Нейтральна семантична просодія була зумовлена великою кількістю термінологічної лексики, котру містять лексеми, що належать до семантичного домена ВІЙНА. Це назви військових посад, техніки, озброєння та обладнання, котрими пронизаний увесь семантичний домен ВІЙНА. Негативна семантична просодія була репрезентована численними лексемами, котрі відтворюють негативний аспект війни, як-от її деструктивність (субдомен БОЙОВІ ДІЇ І СЦЕНИ БОЮ), наслідки цієї деструктивності (субдомен ШКОДА І ВТРАТИ), та численними модифікаторами, роль котрих полягала у посиленні негативного емоційного забарвлення або детальному описі негативних наслідків війни. Як наслідок, ми можемо підсумувати, що мелодика семантичного домена ВІЙНА коливається від нейтральної до яскраво негативної, змінюючи тональність залежно від контексту.

Куравська Наталія Юріївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – секретар семінару

Вами зазначалося, що аналіз семантичної просодії семантичного домена ВІЙНА засвідчив наявність негативної та нейтральної семантичної просодії. Чи було у процесі аналізу зафіксовано випадки позитивної семантичної просодії?

Відповідь. Дякую за запитання. Так, позитивна семантична просодія була зафіксована при аналізі семантичної просодії семантичного домена ВІЙНА. Аналіз семантичної просодії ключових лексем семантичного домена показав, що два з 9 субдоменів семантичного домена ВІЙНА, а саме ВІЙСЬКОВІ ЗВАННЯ І БОЙОВІ ОДИНИЦІ та РЕЗУЛЬТАТ БОЮ, є амбівалентними й, окрім нейтральної чи негативної семантичної просодії, містять елементи позитивної семантичної просодії. Наприклад, у субдомени ВІЙСЬКОВІ ЗВАННЯ І БОЙОВІ ОДИНИЦІ іноді фігурували патетичні мотиви звеличення бойових досягнень солдатів та командирів, а в межах субдомени РЕЗУЛЬТАТ БОЮ можна побачити випадки позитивної просодії при зображенні перемоги та успішних місій.

Водночас кількість фіксацій позитивної семантичної просодії є вкрай невисокою порівняно з кількістю випадків застосування негативної чи нейтральної, що вказує на домінування саме цих двох типів семантичної просодії в межах дослідження семантичного домена ВІЙНА.

Кобута Світлана Степанівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару

Чи досліджували ви діахронічний аспект семантичного домена ВІЙНА?

Відповідь. Дякую за запитання. Хоча це питання не досліджувалося безпосередньо в межах нашої дисертації, ми дійсно розглядали його в одній зі статей, написаних для фахових видань. Дослідження, котре проводилося в рамках цієї статті, зафіксувало ряд істотних змін у функціонуванні семантичного домена ВІЙНА залежно від того, до якого століття належали тексти. Передусім ці відмінності можна помітити на лексичному рівні. Технологічний розвиток, який супроводжував людство протягом XIX, XX і XXI століть, призвів до появи численних нових лексем, котрі не були присутні у попередніх століттях. Найкращим прикладом цього є поява такої лексики, як *танк, бомба, кулемет, літак*, що були відсутні у XIX столітті, але стали вкрай поширеними у XX і XXI століттях. У XXI столітті завдяки подальшому розвитку технологій та діджиталізації з'явилися згадки про дрони, роботів та супутники, котрі, своєю чергою, були відсутні у XX столітті. На противагу цьому, у XIX столітті є свої лексеми, котрі були поширені в той час, але знизили свою частотність у XX і XXI століттях. До них можна віднести лексеми на кшталт *sword, knight, shield* тощо.

Діахронічний аналіз також засвідчив відмінності у репрезентації війни та її сприйнятті загалом. Так, наприклад, у XIX столітті нерідко можна зафіксувати звеличення бойових дій та зображення шляхетності й доблесті бійця. У XX столітті це докорінно змінюється, оскільки ВІЙНА починає розглядатися з погляду її жорстокості, безжалісності, деструктивності та непотрібності. Ці зміни також можна пояснити тим, що у XIX столітті воєнні конфлікти мали значно менший масштаб та руйнівні наслідки, ніж у XX столітті. XX століття відзначилося двома наймасштабнішими війнами за всю історію людства, котрі

отримали назву «світові» за свої розміри та кількість жертв у них. Зміна характеру війни вплинула і на її сприйняття в очах авторів та дійових осіб.

Кобута Світлана Степанівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару

Чи спостерігали ви явище лексичних чи інших шаблонів під час дослідження семантичного домена ВІЙНА?

Відповідь. Дякую за запитання. Так, шаблонність є характерною рисою семантичного домена ВІЙНА. Значною мірою це зумовлено особливостями мілітарного дискурсу. Передусім це простежується на лексичному рівні, де через особливості військового етикету існує чітка регуляція дозволеної лексики, що суттєво обмежує її різноманітність та змушує персонажів дотримуватися чітких лексичних конструкцій і термінології. По-друге, шаблонність можна простежити на синтаксичному рівні. Військова комунікація передбачає не тільки регуляцію припустимої лексики, а й специфічну побудову речень. Вони тяжіють до лаконічності, щільності та вкрай високої точності передавання значення. Це можна пояснити тим, що в бойових умовах важливо якомога швидше і чіткіше передати важливу інформацію, що, як наслідок, впливає на стиль комунікації в бойових діях. Складні поліпредикативні речення траплялися рідко. Домінують прості речення, де завжди чітко визначені підмет, присудок, додаток та означення. Це, своєю чергою, призводить до появи численних шаблонів комунікації в межах воєнного дискурсу.

Девдюк Іванна Василівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства – член семінару

При описі методології дослідження ви зазначали використання описового методу в межах роботи над першим розділом праці. Чи можете ви детальніше розповісти, як саме ви ним послуговувалися під час роботи з теоретичним матеріалом?

Відповідь. Дякую за запитання. Одним із ключових завдань нашої праці було чітке визначення семантичного домена ВІЙНА. Щоб досягти цього, було необхідно дослідити основні визначення семантичного домена, котрі існують на

сьогоднішній день. Саме на цьому етапі і потрібен був описовий метод, адже він дозволив спершу чітко описати та перелічити наявні підходи до трактування визначень семантичного домена ВІЙНА. Кожен із цих підходів має свої сильні та слабкі сторони в рамках нашого дослідження. Наприклад, функціональний підхід розглядає семантичний домен як сукупність лексичних полів і тем, через які відображається специфіка соціокультурного середовища. На противагу йому, когнітивний підхід розглядає семантичний домен у формі певного ментального простору, що базується навколо певного концепту. Опис існуючих підходів до визначення семантичного домена уможливорює чітке розуміння семантичного домена ВІЙНА як сукупності лексичних полів, об'єднаних в рамках одного ментального простору, де воєнна термінологія поєднується із досвідом війни. Таким чином, описовий метод заклав фундамент усього дослідження, чітко визначивши простір дослідження.

До доповіді було задано 7 запитань, на які здобувач дав правильні та ґрунтовні відповіді.

4. Виступ наукового керівника Бистрова Якова Володимировича, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри англійської філології.

Науковий керівник д.філол.н., проф. Бистров Я.В. охарактеризував основні здобутки та наукову готовність дисертанта до захисту дисертації на тему «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики на матеріалах англійської прози XIX–XXI століть на воєнну тематику».

Проф. Бистров Я.В. зазначив, що дисертацію виконано у рамках держбюджетної науково-дослідної теми кафедри англійської філології факультету іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника “Когнітивно-комунікативний та мультимодальний виміри англійського дискурсу” (номер державної реєстрації 0123U100259).

З 2022 року навчається в аспірантурі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Під час навчання в аспірантурі здобувач Васенко Олександр Юрійович зарекомендував себе як сумлінний та відповідальний аспірант, виявив високу працездатність, загальну ерудицію і наполегливість в опануванні навчальних дисциплін. О.Ю. Васенко успішно

завершив освітню складову освітньо-наукової програми «Філологія», набув теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання наукових і практичних завдань. Аспірантом набуто відповідних практичних навичок лінгвістичного аналізу, умінь і сучасних методик аналізу емпіричного матеріалу.

Олександр Юрійович проявив себе наполегливим, відповідальним науковцем, своєчасно виконував усі розділи індивідуального навчального плану, успішно пройшов науково-педагогічну практику на посаді асистента кафедри. Аспірант належно оволодів методологією педагогічної й наукової діяльності, здійснив самостійне наукове дослідження, результати якого мають практичне та теоретичне значення, а також характеризуються науковою новизною. Своєчасність та повнота виконання індивідуального плану аспіранта підтверджені результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестацій.

Актуальність дослідження Васенка О.Ю. полягає в розширенні можливостей корпусної стилістики для опису художнього дискурсу через семантичні домени, у поглибленні уявлень про взаємодію лексико-семантичної організації, колокаційності, семантичної просодії та метафоричного моделювання в конструюванні складних соціокультурних феноменів.

Попри наявність праць, присвячених військовій термінології у художній прозі, мовній репрезентації воєнних подій і дискурсивним стратегіям висвітлення війни, недостатньо опрацьованим залишається проблема комплексного поєднання здобутків семантики, когнітивної лінгвістики, теорії лексико-семантичного поля, а також методології корпусної лінгвістики та корпусної стилістики. У процесі роботи над дисертацією здобувачем застосовано відповідні спеціальні методи дослідження – корпусний аналіз, стилістичний аналіз, концептуальний аналіз і статистичний аналіз.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, є обґрунтованими і достовірними. Це підтверджується опрацюванням достатньої кількості наукових праць – списку використаної літератури і джерел (200 позицій).

Протягом навчання в аспірантурі основні положення наукової роботи виносилися на обговорення науково-практичних конференцій, за результатами яких опубліковані тези доповідей у збірниках Національного авіаційного університету, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Запорізькому національному університеті та Житомирському державному університеті імені Івана Франка.

За темою дисертації опубліковано вісім публікацій: 3 статті у фахових виданнях України категорії Б, 5 тез доповідей на наукових конференціях.

Матеріал дисертаційного дослідження чітко структуровано і викладено у логічній послідовності з дотриманням наукового стилю. Під час виконання дисертації аспірант дотримувався принципів академічної доброчесності. Робота Олександра Васенка успішно пройшла перевірку на академічний плагіат, результати якої засвідчують самостійність виконаного дослідження і відсутність несанкціонованих запозичень.

Дисертація аспіранта Васенка Олександра Юрійовича “Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі англомовної воєнної прози XIX-XXI століть)” на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167, вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами), та може бути представлена до проведення попередньої експертизи.

5. Виступи присутніх членів семінару:

Дойчик Оксана Ярославівна. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології

Дисертаційна робота, яку ми сьогодні обговорюємо, справляє враження завершеного наукового дослідження. Робота присвячена актуальній темі –

корпусно-стилістичному аналізові семантичного домена ВІЙНА в англomовній художній прозі XIX–XXI століть. І об'єкт, і предмет дослідження висвітлюють напрям обраний автором, який є дуже своєчасним, зважаючи, зокрема, на історично-лінгвістичний зріз еволюції семантичного домена ВІЙНА впродовж трьох століть, описаний автором на доволі репрезентативному матеріалі – корпусі англomовної прози на воєнну тематику, що складається з 45 прозових текстів різних авторів загальним обсягом 4 324 753 слова; а також, зважаючи на відсутність системних лінгвістичних досліджень у вимірі корпусної стилістики, присвячених аналізу семантичного домена ВІЙНА та його репрезентації в обраному матеріалі дослідження.

З точки зору наукової новизни, у роботі досягнуто важливих результатів. Зокрема, уточнено межі поняття семантичного домена у корпусній стилістиці, описано структуру семантичного домена ВІЙНА і виокремлено 9 ключових субдоменів, вербалізованих у корпусі англomовної прози XIX–XXI століть, досліджено параметри семантичної просодії семантичного домена ВІЙНА та виокремлено ключові та найбільш типові онтологічні та структурні концептуальні метафори, котрі об'єктивують семантичний домен ВІЙНА у досліджуваному корпусі англomовної художньої прози на воєнну тематику. Теоретична і практична цінність дослідження не викликають сумнівів.

Слід відзначити комбіновану методику дослідження семантичного домена ВІЙНА, запропоновану автором і покроково описану у розділі 2. Обсяг опрацьованого матеріалу дозволив авторові здійснити репрезентативний корпусний аналіз вибірки, систематизувати та упорядкувати отримані дані, про що свідчать також додатки та численні таблиці у роботі, котрі унаочнюють отримані автором результати. Висновки та результати, отримані автором, були достатньо апробованими. Основні положення дисертаційної роботи висвітлено у трьох фахових статтях та обговорено на п'ятьох наукових конференціях.

Загалом, проведене дослідження є цікавим, актуальним і демонструє достатній рівень компетентності здобувача.

Кобута Світлана Степанівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології

С. С. Кобута відзначила, що актуальність пропонованого дослідження очевидна й переконлива: вперше застосовується методологія корпусного аналізу для опису та аналізу семантичного домена ВІЙНА в англomовній літературі XIX–XXI століть. Важливість теми зумовлена сучасними тенденціями розвитку філологічної науки, зокрема поєднанням лінгвістичних, літературознавчих та технічних методів дослідження, що дозволяє опрацювати величезні обсяги матеріалу для виокремлення та окреслення фундаментальних понять та з'ясування їхньої художньої імплементації.

Вивчення корпусно-стилістичних параметрів семантичного домена ВІЙНА в англomовній воєнній прозі XIX–XXI століть дає змогу не лише глибше зрозуміти механізми функціонування мови та культури, але й розкриває потенціал для подальших компаративних досліджень у лінгвістиці та літературознавстві.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, рекомендацій і висновків, що сформульовані в дисертації. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, рекомендацій та висновків, на нашу думку, забезпечена тим, що автор ретельно вивчив та порівняв теоретичні праці з корпусної лінгвістики та корпусної стилістики, а також когнітивної семантики, зокрема методологічний апарат теорії лексичних і семантичних доменів і теорії концептуальної метафори, а також заглибився в методику проведення корпусного аналізу, що детально відображено в розділах 1 та 2 і що дозволило чітко сформулювати основний термінологічний апарат та окреслити методологію дослідження. Залучення значного обсягу фактичного матеріалу та критичне осмислення праць вітчизняних і зарубіжних учених дало змогу обґрунтувати отримані результати. Дослідження побудоване з дотриманням принципів об'єктивності та системності.

Як наслідок, можна підсумувати, що дисертаційна робота Васенка О. Ю. на тему «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі англomовної воєнної прози XIX–XXI століть)» є завершеною самостійною науковою працею, яка містить нові теоретичні та практичні результати в галузі філології. Вона є добре структурованою. Теоретичні та практичні засади

відзначаються системністю, що у свою чергу сприяє ґрунтовності викладених висновків.

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь всі учасники фахового семінару.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Васенка Олександра Юрійовича та обговоривши її на фаховому семінарі педагогічного факультету, прийнято такі висновки щодо дисертації:

Дисертаційна робота Васенка О.Ю. є актуальною, оскільки зумовлена потребою вивчення стилістичної репрезентації війни у прозі сьогодення та минулих століть. Дослідження також сприяє розширенню методологічної бази досліджень семантичних доменів за допомогою засобів корпусної стилістики.

Дисертація Васенка О.Ю. є самостійною роботою, яка спрямована на вирішення актуальної проблеми – дослідження стилістичної репрезентації війни в англomовній прозі на воєнну тематику. Виклад матеріалу відповідає темі та меті дослідження, обґрунтовано висвітлений науковий поняттєво-категоріальний апарат. Список використаних джерел відповідає напрямку дослідження. Додатки є ілюстрацією різноплановості вибірки дослідження.

У роботі висвітлено ґрунтовну джерельну базу дослідження проблеми, яка охоплює як іноземні, так і власне українські дослідження, присвячені питанням семантичного домена репрезентації війни у прозі та метафоричної об'єктивації. На основі аналізу корпусу англomовної прози ХІХ–ХХІ століть на воєнну тематику Васенком О. Ю. окреслено та обґрунтовано стилістичний портрет семантичного домена ВІЙНА, а також його семантичну просодію та типові моделі метафоризації.

На підставі вищезазначеного можемо стверджувати, що дисертація Васенка О. Ю. характеризується високим рівнем здійснення науково-теоретичного та практичного аналізу досліджуваної проблеми, є достатньо апробованим науковим дослідженням. Враховуючи актуальність теми, наукову новизну отриманих результатів та їхню практичну цінність, відповідність поданої роботи вимогам нормативних документів до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, вважаємо, що дисертаційна робота на тему

«Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики на матеріалах англomовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику» є самостійним, обґрунтованим, завершеним науковим дослідженням, у якому на належному рівні узагальнено результати наукового пошуку, що відповідає вимогам спеціальності 035 Філологія, тому може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

7. Висновок про перевірку дисертації та наукових публікацій здобувача на виявлення порушень академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий **висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення** результатів дисертації.

Висновок

**наукового фахового семінару кафедри англійської філології
факультету іноземних мов Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника про наукову новизну, теоретичне та
практичне значення результатів дисертації «Семантичний домен
ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі англomовної
воєнної прози XIX–XXI століть)» здобувача ступеня доктора
філософії за спеціальністю 035 Філологія (галузь знань 03
Гуманітарні науки)**

1. **Актуальність** дослідження зумовлена тенденціями в сучасному мовознавстві, зорієнтованими на дослідження значущих суспільних проблем, серед яких війна є однією з найпродуктивніших з погляду її віддзеркалення у світовій культурі.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Проблематика дисертації відповідає плану науково-дослідної роботи кафедри англійської філології факультету іноземних мов Карпатського

національного університету імені Василя Стефаника у межах держбюджетної наукової теми Міністерства освіти і науки України «Когнітивно-комунікативний та мультимодальний виміри англомовного дискурсу» (номер державної реєстрації 0123U100259).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Основні ідеї, наукові положення та теоретичні висновки дисертації сформульовані автором особисто. Опрацьовано наукову літературу з теми дослідження (дисертації, монографії, матеріали наукових часописів, матеріали тез конференцій, довідкові видання, навчальні посібники, методичні рекомендації, інтернет-ресурси та ін.), а також тексти, що увійшли в корпус дослідження.

Достовірність даних підтверджена достатнім обсягом використаних джерел та застосуванням комплексу методів наукового дослідження: теоретичних (типологічний, описовий, структурний), корпусних та статистичних (аналіз частотності, колокації та конкордансу) і стилістичних (аналіз модифікаторів, аналіз ролей колокантів).

4. Теоретичне значення полягає у створенні комплексного підходу до дослідження семантичного домена ВІЙНА, методика якого може бути використана при дослідженні інших семантичних доменів. Дослідження має **практичну цінність**, котра полягає у можливості використання його результатів та ілюстративного матеріалу в навчальному процесі, зокрема у підготовці спеціалістів із семантики, корпусної лінгвістики та корпусної стилістики, у спецкурсах та практичних курсах із викладання англійської мови та літератури, а також для розробки курсових і дипломних робіт.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації зумовлений поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. *У науковій роботі вперше:*

- окреслено внутрішню структуру та організацію семантичного домена ВІЙНА в межах корпусу англомовної прози XIX–XXI століть;

- здійснено аналіз семантичного домена ВІЙНА та його субдоменів у стилістичному вимірі;

– досліджено семантичну просодію семантичного домена ВІЙНА в межах корпусу англомовної прози XIX–XXI століть.

– здійснено аналіз засобів метафоричної об’єктивації семантичного домена ВІЙНА в межах корпусу англомовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику.

Дисертаційне дослідження має **перспективу подальших досліджень**, яка полягає у розширенні корпусу та уточненні його структурного поділу за піджанрами, типом воєнного досвіду, географією конфліктів і наративною позицією. Перспективним є поглиблення граматичного аналізу домена в аспекті типових синтаксичних конструкцій, модальності, валентності ключових лем, а також систематичніші процедури виявлення метафор у великих корпусах, щоб ще точніше співвіднести статистичні профілі з когнітивними моделями.

6. Апробація результатів дослідження. Теоретичні та практичні результати дисертаційної роботи апробовано на наступних міжнародних наукових конференціях

– Тези доповідей конференції «Політ. Сучасні проблеми науки – 2023». Київ: Національний авіаційний університет;

– IV Міжнародна науково-прикладна інтернет-конференція «Корпусна лінгвістика в науці та освіті», присвячена 190-річчю Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, 2024 рік. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова;

– XVI Міжнародна наукова конференція «Іноземна філологія у XXI столітті», 2024. Запоріжжя: Запорізький національний університет;

– Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури – 2025». Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка;

– V Міжнародна науково-практична конференція «Корпусна лінгвістика в науці та освіті – 2025». Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова;

7. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі англійської філології факультету іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, науковий керівник Бистров Я.В. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, науковий керівник;

Наукова робота Васенка О.Ю.. є результатом самостійних досліджень здобувачки, відзначається змістовністю, обґрунтованістю ключових позицій, не містить елементів плагіату та текстових запозичень. Матеріали дисертації подано логічно, послідовно, з дотриманням наукового стилю викладення.

8. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 8 наукових праць, у тому числі:

3 статті у наукових фахових виданнях України;

5 тез доповідей на конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Васенко, О. Ю. (2024). Особливості репрезентації лексем ENEMY і VIETNAMESE у спогадах учасників війни у В'єтнамі. *Folium*, 2024, 62-69

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.4>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/issue/view/18>

2. Васенко, О. Ю. (2025). Корпусний аналіз ідіом домену ВІЙНА в рамках корпусу англійської прози XIX–XXI ст. на воєнну тематику. *Філологічні трактати*, 17(2), 164-177.

DOI: [https://doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(2\)-15](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(2)-15)

URL: <https://tractatus.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/1291>

3. Васенко, О. Ю. Бистров Я. В. (2026). Метафорична об'єктивізація семантичного домену ВІЙНА в англійській прозі XIX-XXI століть. *Вісник науки та освіти*, 1(43), 345-362.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-345-362](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-345-362)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36527>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Васенко О. Ю. (2023). Семантичний домен WAR у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі корпусу англomовної прози на воєнну тематику XIX–XXI ст.). Тези доповідей конференції «Політ. Сучасні проблеми науки-2023». (С. 11–12). Київ. Національний авіаційний університет.

URL: <https://oarp.nau.edu.ua/2023/06/16/tezy-dopovidej-khkhiiii-mizhnarodnoi-naukovo-praktychnoi-konferentsii-polit-suchasni-problemy-nauky-2023-ftml/>

2. Васенко О. Ю. (2024). Особливості репрезентації лексем «ENEMY» і «VIETNAMESE» у спогадах учасників війни у В'єтнамі (за корпусом мемуарів військовослужбовців Збройних сил США). Тези доповідей IV Міжнародної науково-прикладної інтернет-конференції «Корпусна лінгвістика в науці та освіті», присвяченої 190-річчю Українського державного університету імені Михайла Драгоманова 2024 року. (С. 13–14). Київ. Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

URL: https://fif.edu.ua/images/Conferences/2024/Corpus/Program_Papers_2024.pdf

3. Васенко О. Ю. (2024). Стилiстичнi особливостi семантичних доменiв у свiтлi корпусного аналізу. Тези доповідей XVI Міжнародної наукової конференції «Іноземна філологія у XXI столітті»: 2024. (С. 80–82). Запоріжжя. Запорізький національний університет.

URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/25745>

4. Васенко О. Ю. (2025). Семантичний домен WAR у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі корпусу англomовної прози на воєнну тематику XIX–XXI ст.). Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури 2025». (С. 123–128). Житомир. Житомирський державний університет імені Івана Франка. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/43016/>

5. Васенко О. Ю. (2025). Семантичний домен WAR у вимірі корпусної стилістики (на матеріалі корпусу англomовної прози на воєнну тематику XIX–

XXI ст.). Тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції «Корпусна лінгвістика в науці та освіті 2025» (С. 133–134). Київ. Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

URL:

https://fif.udu.edu.ua/images/Conferences/2024/Corpus/Program_Papers_2025.pdf

9. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Отримані результати можуть бути застосовані в галузі знань вищої освіти 03 Гуманітарні науки.

Результати проведеного дослідження мають **практичне значення** у викладанні курсів із семантики, корпусної лінгвістики та корпусної стилістики, у спецкурсах та практичних курсах із викладання англійської мови та літератури, а також для розробки курсових і дипломних робіт.

10. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Результати дослідження сприятимуть поліпшенню вивчення стилістичної репрезентації війни і слугуватимуть основою для подальшого дослідження семантичних доменів за допомогою корпусної методології.

11. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертаційне дослідження написано державною мовою. Стиль викладення матеріалів – науковий, з коректним вживанням відповідної термінології. Структура, мова і стиль наукової роботи свідчать про вміння автора аргументовано викладати свої думки. Всі розділи дисертації мають логіку побудови, їх характерна довершеність наукової думки. Змістовне наповнення підрозділів роботи відповідає змісту визначених розділів. Отримані підсумкові результати дисертації відповідають загальній меті дослідження та конкретними науковими завданням, сформульованим у вступі. В цілому, дисертаційна робота сприймається як закінчена наукова праця, що містить нові наукові результати.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Васенка О.Ю. на тему «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики на матеріалах англomовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику», є завершеною науковою працею, що має важливе значення для галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.

2. Дисертація відповідає вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та Вимогами до оформлення дисертації (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Семантичний домен ВІЙНА у вимірі корпусної стилістики на матеріалах англomовної прози XIX–XXI століть на воєнну тематику», подану здобувача Васенка О.Ю. на здобуття ступеня доктора філософії до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СБР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Пропонувати вченій раді Університету призначити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради

1. Солецького Олександра Маркіяновича – доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри української літератури Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

1. Солецький О. Онтологія війни в екзистенційних модусах поезії Василя Андрушка. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2026. Вип. 22 (81). С. 210–219.

DOI: [https://doi.org/10.31471/2304-7402-2025-22\(81\)-210-219](https://doi.org/10.31471/2304-7402-2025-22(81)-210-219)

URL: <https://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/word/article/view/2207>

2. Soletskyi, O. The emblematic matrix as a cognitive mechanism for modeling meanings. Alfred Nobel University Journal of Philology. 2025. № 2 (30). P. 27–41.

DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-217X-2025-2-30-2>

URL: <https://www.scopus.com/pages/publications/105027275877?origin=resultslist>

3. Soletskyi, O. Emblematic Forms and the “Flickering” of Meanings. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Philology. 2024. Issue 11. P. 53–59.

DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnuphil.11.53-59>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnuphil/article/view/9858>

4. Солецький О. Емблематичні коди діалогу Григорія Сковороди «Разговор, называемый Алфавит, или Букварь Мира». Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». 2022. Вип. 91. С. 31–37.

DOI: <https://doi.org/0.26565/2227-1864-2022-91-04>

URL: <https://periodicals.karazin.ua/philology/article/view/21542>

Рецензентами

2. Дойчик Оксану Ярославівну – кандидата філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

1. Дойчик О.Я., Шкорута І.І. (2024). Метафорична об’єктивація групової терапії у психотерапевтичному дискурсі (на матеріалі роману Ірвіна Ялома The Shopenhauer Cure). Folium, № 4. С. 93-100.

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.4.13>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/article/view/75>

2. Дойчик О.Я., Шкорута І.І. (2024) Метафоричні сценарії в психотерапевтичному дискурсі Ірвіна Ялома. Іноземна філологія. Випуск 137. С.82–92.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/fpl.2024.137.4491>

URL:<https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/foreignphilology/article/view/4491>

3. Дойчик О.Я., Лаціна В.Б. (2025). Механізми творення концептуальних метафор з корелятами GREEN та RED у галузі IT та менеджменту. Закарпатські філологічні студії. Вип. 40 (1), С.69-75.

DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.40.1.10>

URL: https://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/40/part_1/12.pdf

4. Дойчик О., Ганзін В. (2025). Наратив війни: визначення і структура (контекст сучасних збройних конфліктів). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія германістика та міжкультурна комунікація. Вип. 1. С. 9-15.

DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2025-1-2>

URL: <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/684>

3. Кобуту Світлану Степанівну – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

1. Кобута С.С. Прагматика стилістичних засобів у романі Річарда Олдінгтона “Death of a Hero” в контексті воєнного дискурсу. Вісник науки і освіти. 2026. № 3(45). С. 903-916

DOI: 10.52058/2786-6165-2026-3(45)-903-916

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/39969>

2. Nytspol V.I., Kobuta S.S. Conceptual metaphor of the Russian-Ukrainian war in American media discourse. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія. 2022. № 56. С. 111-114.

DOI: 10.32841/2409-1154.2022.56.24

URL: <https://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v56/24.pdf>

3. Хабайлюк Х., Кобута С. ЕВОЛЮЦІЯ МОВНОЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ГІПЕРКОНЦЕПТІВ LOVE ТА MAN У ПІСЕННІЙ ТВОРЧОСТІ ADELE. 2025. Folium. Вип. 7. С. 230–237.

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2025.7.33>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/article/view/636>

4. Кобута С. С., Серман Л. І. Символіка та метафорика війни у поезії Юрія Іздрика. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2025. № 22 (81). Івано-Франківськ, 2025. С. 231–237.

DOI: 10.31471/2304-7402-2025-22(81)-231-237

URL: <https://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/word/article/view/2209>

Офіційними опонентами

4. Мізін Костянтин Іванович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

1. Мізін К. Війна в Україні у дзеркалі німецькомовного воєнно-політичного дискурсу (на основі даних новинного корпусу). Теоретична і дидактична філологія. 2025. Вип. 40. С. 173–193.

DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1517-2025-40-173-193>

URL: <https://tdp-journal.com/index.php/journal/article/view/403>

2. Мізін К.І., Петров О.О., Петрова А.І. Російсько-українська війна у світлі англійськомовного воєнно-політичного дискурсу (на основі даних новинного веб-корпусу). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2025. № 73. С. 106–113.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2025.73.22>

URL: <https://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v73/24.pdf>

3. Mizin, K., Slavova, L. (2023). The corpus-based methodology of close emotion concepts differentiation: A case study of envy and jealousy. *Cognitive Studies | Études cognitives*. 2023. No. 23. Article 2811. P. 1–13.

DOI: <https://doi.org/10.11649/cs.2811>

URL: <https://www.scopus.com/pages/publications/85182821499?origin=resultslist>

5. Карамишева Ірина Дамірівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій Національного університету «Львівська політехніка».

1. Karamysheva I. A corpus-based approach to the study of permissive constructions in English and Ukrainian. *Jazykovedný časopis*. 2025. Vol. 76, No. 1. P. 31–40.

DOI: <https://doi.org/10.2478/jazcas-2025-0003>

URL: <https://www.scopus.com/pages/publications/105025793407?origin=resultslist>

2. Ustymenko T., Karamysheva I. Peculiarities of verbalization of the concept “Anger” in the contemporary mediadiscourse of the USA and Great Britain. Закарпатські філологічні студії. 2024. Вип. 35. С. 257–263.

DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.45>

URL: <https://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/35/47.pdf>

3. Устименко Т. А., Карамишева І. Д. Динамічні процеси метафоризації концепту «Гнів» в сучасному українськомовному медіадискурсі. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2024. Вип. 3(210). С. 292–298.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-210-42>

URL: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/521>

Голова фахового семінару

доктор філологічних наук, професор,

завідувач кафедри української літератури

Олександр СОЛЕЦЬКИЙ

Секретар фахового семінару

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри англійської філології

Наталія КУРАВСЬКА